

ואם אמר: "יום אחד", או "שבת אחת", או "חודש אחד", "שנה אחת", "שבוע אחד" —

הרי זה אסור ב"היקף אחד".

דהיינו, כשאמר "יום אחד", הוא אסור

מאותה שעה שנדר בה ועד אותה שעה ביום המחרת.

ואילו בשאר הנדרים, הוא אסור מיום ליום, (6) מאותו יום שעומד בו עד לאותו יום

והר"ן חלק על זה, דכשנדר בשבת ובשמיטה, היות ושייכות הן למחזור קודם, אין הוא אסור כלל במחזור שלאחריהן, ואינו אסור אלא עד סוף השבת או סוף השמיטה, וכן כתב המאירי לדחות פירוש זה.

וכתב עוד המאירי: כל שכן למי שמפרש שאסור כל השבוע הבא ושבת שלה ועוד שבת זו [כהבנת הר"ן בפירוש זה], ונמצא אסור שמונה ימים, שדבריו מתמיהים, שהרי אף ב"שבת אחת" אפילו היה עומד באמצע שבת [השבוע] לא נאסר אלא שבעה ימים שהוא היקף אחד, ולדבריו נמצא "שבת זו" חמור מ"שבת אחת".

ב. בדברי הר"ן מבואר, שאף לפי השיטה השניה לא אמרו שהוא אסור במחזור שלאחריו, אלא כשנדר בשבת קודש או בשמיטה, אבל אם נדר ביום אחר מימי השבוע או בשנה אחרת משנות השמיטה אינו אסור אלא עד סוף המחזור, ראה שם.

והר"ן הקשה על שיטתם ממה שאמרו בגמרא בראש השנה, בנודר ככט באלול שאינו אסור אלא באותו יום בלבד; ומבואר מדבריו דלשיטת החולקים עליו מן הדין היה שייאסר בכל השנה שלאחריו, וכל זה צריך ביאור.

וכתב הרש"ש בביאור שיטתם, כי אם תמצי לומר שלא אסר עליו את יום השבת ושנת השביעית שהוא עומד בה, היה לו לומר "היום" או "השנה"; וראה מה שכתב לפי זה ליישב את קושיית הר"ן.

6. א. בתשובת הרשב"א חלק א סימן תר"נ כתב

על משנתנו: דלשון "מיום ליום" משמע אותו יום וגם אותה שעה, והביא ראיות לזה, וכן משמע במאירי; ובשו"ת רבינו עקיבא איגר קמא סימן קי"ב פקפק בזה לדעת ראשונים אחרים, ראה שם.

ומלשון המשנה שאמרה: "ואם אמר יום אחד וכו' מיום ליום", משמע כהרשב"א דכלל לשון זה גם משעה לשעה, שהרי כשאמר "יום אחד" צריך שיהיה משעה לשעה.

ועיין לשון הר"ן שכתב "ואם אמר יום אחד, שבת אחת, אסור מיום ליום: כלומר היקף אחד, וביום אחד אסור מעת לעת".

ב. לשון הרמב"ם [פרק י מנדרים] הוא:

שאיני טועם שבת אחת, הרי זה אסור שבעת ימים מעת לעת.

שאיני טועם חודש אחד, אסור שלושים יום גמורים מעת לעת.

ג. בפשוטו, אם אמר בט"ו לחודש "קונם עלי חודש אחד", יהיה אסור עד ט"ו לחודש הבא, בין שהיה החודש שעומד בו "חסר", ונמצא שלא נאסר אלא עשרים ותשעה יום, ובין אם היה החודש "מלא" ואז נאסר שלושים יום, וכן משמע בפירוש הרא"ש כאן.

אבל מלשון הרמב"ם הנזכר מבואר שהוא סובר, שלעולם אסור הוא שלשים יום, ואם היה החודש שהוא עומד בו "חסר" ואסר עצמו בט"ו לחודש, אז יהא אסור עד טז בו; והמאירי כאן הביא את שתי השיטות [וראה בזה ב"ספר המפתח", ויתבאר עוד מזה בהערות לקמן סא א].